

Vec C-531/22

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
Rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum podania:

9. august 2022

Vnútroštátny súd:

Sąd Rejonowy dla Warszawy – Śródmieście w Warszawie

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

5. júl 2022

Účastníci konania vo veci samej:

Veritelia: Getin Noble Bank S.A., TF, C2, PI

Dlžník: TL

Predmet konania

Žiadosť veriteľov o dohľad nad exekúciou nehnuteľnosti.

Predmet a právny základ návrhu na začatie prejudiciálneho konania

Výklad článku 3 ods. 1, článku 6 ods. 1, článku 7 ods. 1 a 2 a článku 8 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, článku 47 Charty základných práv Európskej únie, zásad právnej istoty, právoplatnosti súdnych rozhodnutí, efektivity a proporcionality a práva byť vypočutý súdom, v spojení s článkom 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) a článkom 105 ods. 1 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora.

Prejudiciálne otázky

1. Majú sa článok 6 ods. 1 a článok 7 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách a zásady právnej istoty, právoplatnosti súdnych rozhodnutí, efektivity a proporcionality vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje, že vnútroštátny súd nemôže z úradnej moci preskúmať nekalé zmluvné podmienky a vyvodíť z toho dôsledky v situácii, keď vykonáva dohľad nad exekučným konaním vedeným súdnym exekútorom na základe právoplatného a vykonateľného platobného rozkazu vydaného v konaní, v ktorom sa nevykonalo dokazovanie?

2. Majú sa článok 3 ods. 1, článok 6 ods. 1, článok 7 ods. 1 a 2 a článok 8 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, článok 47 Charty základných práv a zásady právnej istoty, efektivity, proporcionality a práva byť vypočutý súdom vykladať v tom zmysle, že bránia výkladu vnútroštátnej právnej úpravy uskutočneného súdom, podľa ktorého má zápis nekalej zmluvnej podmienky do zoznamu zakázaných zmluvných podmienok za následok uznanie tejto podmienky za nekalú v každom konaní, ktorého účastníkom je spotrebiteľ, a to tiež:

– vo vzťahu k inému predajcovi alebo dodávateľovi než je ten, voči ktorému prebiehalo konanie o zápise nekalej zmluvnej podmienky do zoznamu zakázaných zmluvných podmienok,

– pokiaľ ide o ustanovenie, ktorého znenie nie je jazykovo totožné, ale ktoré má rovnaký zmysel a vyvoláva rovnaké účinky voči spotrebiteľovi?

Relevantné ustanovenia práva Únie

Smernica Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách; odôvodnenia 4, 21, 24, článok 3 ods. 1, článok 4 ods. 1, článok 6 ods. 1, článok 7 ods. 1 a 2 a článok 8;

Charta základných práv Európskej únie; články 38 a 47;

Zmluva o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ); článok 169 ods. 1 a článok 267;

Rokovací poriadok Súdneho dvora; článok 105 ods. 1.

Relevantné ustanovenia vnútroštátneho práva a rozsudky súdov členského štátu

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Ústava Poľskej republiky z 2. apríla 1997); článok 76;

Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (zákon z 23. apríla 1964, Občiansky zákonník); článok 22¹, článok 43¹, článok 58 ods. 1, článok 385¹ ods. 1 až 4 a článok 385²;

Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (zákon zo 17. novembra 1964, Občiansky súdny poriadok); článok 363 ods. 1, článok 365 ods. 1, článok 366, článok 479³⁶, článok 479⁴² ods. 1, článok 479⁴³, článok 479⁴⁵ ods. 1 až 3, článok 505³⁰ ods. 2, článok 505³¹ ods. 2, článok 505³² ods. 1, článok 758, článok 776, článok 777 ods. 1, článok 804 ods. 1 a článok 840 ods. 1;

Ustawa z dnia 5 sierpnia 2015 r. o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz niektórych innych ustaw (zákon z 5. augusta 2015, ktorým sa mení zákon o hospodárskej súťaži a ochrane spotrebiteľa a niektoré ďalšie zákony); článok 2 bod 2, článok 8 ods. 1, článok 9 a článok 12;

uznesenie Najvyššieho súdu z 20. novembra 2015, III CZP 175/15.

Krátky opis skutkového stavu a konania

- 1 Dňa 9. januára 2006 uzavrel dlžník s bankou Getin Bank S.A. zmluvu o úvere, na základe ktorej poskytla banka dlžníkovi na obdobie od 9. januára 2009 do 16. januára 2016 úver v poľských zlotých (PLN) indexovaný na výmenný kurz švajčiarskeho franku (CHF), ktorý v PLN zodpovedal sume 15 645,27 CHF. Podľa zmluvy mal byť úver vyplatený v PLN podľa nákupného kurzu meny indexácie stanoveného v „kurzovom lístku banky pre devízové úvery indexované na cudziu menu“ (ďalej len „kurzový lístok“), platnom ku dňu uzavretia zmluvy o úvere. V deň uzavretia zmluvy bol výmenný kurz 2,3930 PLN. Úver bol určený na financovanie kúpy osobného automobilu a s tým súvisiacich provízií a poplatkov. Zmluva stanovovala, že všetky záväzky vyplývajúce zo zmluvy sa

budú splácať v zlotých. Výška záväzku sa určí ako ekvivalent dlžnej sumy vyjadrený v mene indexácie po prepočítaní podľa predajného kurzu meny indexácie stanoveného v kurzovom lístku platnom v deň zaplataenia dlžnej sumy banke. Tento výmenný kurz bol ku dňu uzavretia zmluvy 2,5410 PLN.

- 2 Dňa 13. mája 2008 uzavrel dlžník s bankou Getin Bank S.A. zmluvu o úvere, na základe ktorej poskytla banka dlžníkovi na obdobie 120 mesiacov úver v poľských zlotých (PLN) indexovaný na výmenný kurz švajčiarskeho franku (CHF), ktorý v PLN zodpovedal sume 36 299,30 CHF. Podľa zmluvy mal byť úver vyplatený v PLN podľa nákupného kurzu meny indexácie stanoveného v kurzovom lístku platnom ku dňu uzavretia zmluvy o úvere. V deň uzavretia zmluvy bol výmenný kurz 2,0110 PLN. Úver bol určený na financovanie kúpy osobného automobilu a s tým súvisiacich provízií a poplatkov. Zmluva stanovovala, že všetky záväzky vyplývajúce zo zmluvy sa budú splácať v zlotých. Výška záväzku sa určí ako ekvivalent dlžnej sumy vyjadrený v mene indexácie po jej prepočítaní podľa predajného kurzu meny indexácie stanoveného v kurzovom lístku platnom v deň zaplataenia dlžnej sumy banke. Tento výmenný kurz bol v deň uzavretia zmluvy 2,1680 PLN.
- 3 Dňa 3. júna 201[5] Getin Noble Bank S.A. (predtým: Getin Bank S.A.) podala v elektronickom upomínacom konaní návrh, ktorým sa domáhala, aby bolo dlžníkovi uložené zaplatiť jej sumu 87 469,51 PLN spolu so zmluvnými úrokmi, zákonnými úrokmi a trovami konania. V odôvodnení návrhu banka uviedla, že 13. mája 2008 strany uzavreli zmluvu o úvere, ktorá bola vypovedaná z dôvodu nesplácania úveru dlžníkom, v dôsledku čoho banka vymáha od dlžníka zaplataenie zvyšnej časti istiny úveru, neuhradených poplatkov a kapitalizovaných úrokov. Dňa 23. júna 2015 Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie (Okresný súd Lublin-Zachód v Lubline, Poľsko) vydal v upomínacom konaní platobný rozkaz, v ktorom dlžníkovi nariadil, aby do dvoch týždňov od doručenia platobného rozkazu zaplatil spoločnosti Getin Noble Bank S.A. vymáhanú sumu spolu so zmluvnými úrokmi, zákonnými úrokmi a trovami konania alebo aby v tej istej lehote podal odpor. Dlžník proti uvedenému platobnému rozkazu nepodal odpor, v dôsledku čoho sa platobný rozkaz stal právoplatným a uvedený súd ho uznesením z 27. augusta 2015 opatril doložkou vykonateľnosti.
- 4 Dňa 28. decembra 2016 podala Getin Noble Bank S.A. v elektronickom upomínacom konaní návrh, ktorým sa domáhala, aby bolo dlžníkovi uložené zaplatiť jej sumu 7 499,58 PLN spolu s trovami konania. V odôvodnení návrhu banka uviedla, že 9. januára 2006 strany uzavreli zmluvu o úvere, ktorá bola vypovedaná z dôvodu nesplácania úveru dlžníkom, v dôsledku čoho banka vymáha od dlžníka zaplataenie zvyšnej časti istiny úveru, neuhradených poplatkov a kapitalizovaných úrokov. Dňa 13. februára 2017 Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie (Okresný súd Lublin-Zachód v Lubline) vydal v upomínacom konaní platobný rozkaz, v ktorom dlžníkovi nariadil, aby do dvoch týždňov od doručenia platobného rozkazu zaplatil spoločnosti Getin Noble Bank S.A. vymáhanú sumu spolu s trovami konania alebo aby v tej istej lehote podal odpor. Dlžník proti uvedenému platobnému rozkazu nepodal odpor, v dôsledku čoho sa platobný

rozkaz stal právoplatným a uvedený súd ho uznesením z 21. apríla 2015 opatril doložkou vykonateľnosti.

- 5 Na základe týchto dvoch exekučných titulov začala banka exekučné konanie vedené súdnym exekútorom, v priebehu ktorého bola zaistená nehnuteľnosť dlžníka, obytné priestory vo Varšave, a do exekučného konania sa následne zapojili ďalší veritelia. Nad týmto exekučným konaním vykonáva dohľad vnútroštátny súd.

Zhrnutie odôvodnenia návrhu

- 6 Pokiaľ ide o prvú otázku, vnútroštátny súd zdôrazňuje, že hoci svoj dohľad nad exekúciou nehnuteľnosti v prejednávanej veci uskutočňuje už od roku 2017, potreba položiť predmetnú prejudiciálnu otázku vznikla pre potrebu výkladu práva Únie s cieľom správneho uplatnenia vnútroštátneho práva a to vzhľadom na nedávne rozsudky Súdneho dvora vo veci C-600/19, v spojených veciach C-693/19 a C-831/19, a vo veciach C-725/19 a C-869/19.
- 7 Konkrétne v bode 68 rozsudku zo 17. mája 2022 v spojených veciach C-693/19 a C-831/19, SPV Project 1503, Súdny dvor konštatoval, že článok 6 ods. 1 a článok 7 ods. 1 smernice 93/13 sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje, že ak proti platobnému rozkazu vydanému súdom na návrh veriteľa nepodal dlžník odpor, súd rozhodujúci o nariadení výkonu rozhodnutia nemôže, z dôvodu, že právna sila rozhodnutej veci tohto rozkazu sa implicitne vzťahuje na tieto podmienky, čo vylučuje akékoľvek preskúmanie ich platnosti, následne preskúmať prípadnú nekalú povahu zmluvných podmienok, na ktorých je uvedený rozkaz založený. Skutočnosť, že ku dňu nadobudnutia právoplatnosti rozkazu dlžník nevedel o tom, že ho možno považovať za „spotrebiteľa“ v zmysle tejto smernice, nie je v tejto súvislosti relevantná.
- 8 Okrem toho v bode 52 rozsudku zo 17. mája 2022, C-600/19, Ibercaja Banco, Súdny dvor uviedol, že článok 6 ods. 1 a článok 7 ods. 1 smernice 93/13 sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá z dôvodu účinku právnej sily rozhodnutej veci a preklúzie neumožňuje ani súdu preskúmať *ex offico* nekalú povahu zmluvných podmienok v rámci konania o výkone rozhodnutia týkajúceho sa nehnuteľnosti zaťaženej hypotékou, ani spotrebiteľovi po uplynutí lehoty na podanie námietky dovoľávať sa nekalej povahy týchto podmienok v tomto konaní alebo v neskoršom určovacom konaní, pokiaľ uvedené podmienky už boli pri začatí konania o výkone rozhodnutia týkajúceho sa nehnuteľnosti zaťaženej hypotékou predmetom preskúmania ich prípadnej nekalej povahy vykonaného súdom *ex offico*, ale ak súdne rozhodnutie povolujúce výkon rozhodnutia týkajúceho sa nehnuteľnosti zaťaženej hypotékou neuvádza žiadne odôvodnenie, aspoň v stručnej forme, preukazujúce toto preskúmanie, a ani neuvádza, že posúdenie vykonané týmto súdom po uvedenom preskúmaní už nebude možné spochybníť bez podania námietky v uvedenej lehote.

- 9 Podľa vnútroštátneho súdu v prejednávanej veci vznikla podobná otázka ako v predchádzajúcich sporoch. Konkrétne dlžník uzavrel s Getin Bank S.A. (teraz: Getin Noble Bank S.A.) dve zmluvy o úvere, v ktorých boli sumy úverov vyjadrené v PLN, ale nesplatený zostatok bol indexovaný na CHF. Najdôležitejšie však bolo, že dlžník mohol splácať splátky úveru výlučne v PLN, zatiaľ čo banka prepočítavala platby dlžníka v PLN na zostatok v CHF podľa svojej interného kurzového lístka, ktorého pravidlá vedenia neboli upravené v žiadnej z úverových zmlúv. Na druhej strane samotná výška zostatku úveru bola stanovená v CHF s použitím nákupného kurzu z kurzového lístka banky. Obe zmluvy o úvere teda obsahovali tzv. konverzné doložky, ktoré väčšina súdov členského štátu považujú za zakázané zmluvné podmienky na základe článku 385¹ ods. 1 Občianskeho zákonníka, pričom sa zároveň domnievajú, že zahrnutie takýchto podmienok do zmluvy o úvere vedie k neplatnosti zmluvy podľa článku 58 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Vzhľadom na to možno s vysokou mierou pravdepodobnosti predpokladať, že ak by banka zažalovala dlžníka o zaplatenie dlžných súm vyplývajúcich zo zmlúv o úvere pred príslušným vnútroštátnym súdom, ktorý rozhoduje v občianskoprávných veciach, tento súd by po preskúmaní dokumentácie priloženej k žalobe z úradnej moci konštatoval, že zmluva o úvere obsahujú zakázané zmluvné podmienky, ktoré spôsobujú neplatnosť zmluvy, a v dôsledku toho by žalobu zamietol.
- 10 Vnútroštátny súd však zdôrazňuje, že v prejednávanej veci bolo konanie, ktoré viedlo k vydaniu exekučného titulu proti dlžníkovi, odlišné. Konkrétne banka podala proti dlžníkovi dve návrhy na vydanie platobného rozkazu v elektronickom upomínacom konaní. V texte týchto žalôb odôvodnila banka svoje návrhy odvolaním sa na zmluvy o úvere, ktoré uzavrela s dlžníkom, ale neuviedla, že tieto zmluvy boli indexované na cudziu menu, ani že obsahovali konverzné doložky (a zjavne ani neuviedla, že v zmluve boli ustanovenia, ktoré by sa mohli považovať za nekalé zmluvné podmienky). Najdôležitejším je však to, že k návrhom nebola pripojená žiadna zo zmlúv o úvere, čo vyplýva z procesných pravidiel upravujúcich elektronické upomínacie konanie a z technických znakov systému tohto konania, ktoré nedovoľujú predložiť v tomto konaní žiadne dôkazy. V dôsledku toho vnútroštátny súd, ktorý rozhodoval v uvedenom konaní, nemal ani právnu a technickú možnosť požadovať od banky predloženie úverových zmlúv. Tento súd vydal dva platobné rozkazy, ktoré dlžník nenapadol a ktoré sa preto stali právoplatnými. Rozkazy boli opatrené doložkami vykonateľnosti a na základe takto vytvorených exekučných titulov sa začalo exekučné konanie proti povinnému (dlžníkovi), v ktorom súdny exekútor zaistil nehnuteľnosti patriace dlžníkovi.
- 11 Vzhľadom na uvedené skutočnosti banka predložila zmluvy o úvere súdu až v tomto konaní, a preto ich obsah nebol nikdy predtým predmetom súdneho preskúmania. Vnútroštátny súd po oboznámení sa s obsahom týchto zmlúv dospel k záveru, že existuje dôvodná obava, že konverzné doložky obsiahnuté v zmluvách môžu predstavovať nekalé zmluvné podmienky, bez ktorých by zmluvy nebolo možné vykonať, a preto musia byť zmluvy o úvere vyhlásené za neplatné, v dôsledku čoho banka nemôže na ich základe vymáhať od dlžníka

akékoľvek sumy. Vnútroštátne procesné predpisy však bránia vnútroštátnemu súdu vyvodiť z takýchto prípadných záverov akékoľvek praktické dôsledky. Konkrétne tieto predpisy stanovujú, že právoplatné rozhodnutie, vrátane platobného rozkazu vydaného v elektronickom upomínacom konaní, je záväzný pre všetky súdy (článok 365 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku) a navyše je neprípustné preskúmať oprávnenosť záväzku, na ktorý sa vzťahuje exekučný titul (článok 804 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku), t. j. v tomto prípade právoplatný platobný rozkaz opatrený doložkou vykonateľnosti.

- 12 Vnútroštátny súd ďalej poznamenáva, že ak dlžník nenapadol platobné rozkazy, nemá už k dispozícii žiadny opravný prostriedok, ktorý by prakticky mohol viesť k spochybneniu záväzkov z platobných rozkazov, ktorými bolo vyhovené nárokom vyplývajúcim zo zmlúv, ktoré obsahujú nekalé zmluvné podmienky.
- 13 Vzhľadom na uvedené skutočnosti si vnútroštátny súd kladie otázku, či predmetná procesná situácia nie je v rozpore s článkom 6 ods. 1 a článkom 7 ods. 1 smernice 93/13, ako aj so zásadou efektivity. Súdny dvor opakovane zdôraznil, že vnútroštátne súdy majú povinnosť *ex officio* preskúmať zmluvy uzavreté so spotrebiteľmi, či neobsahujú nekalé podmienky, pričom túto povinnosť nepochybne nie je možné splniť v elektronickom upomínacom konaní, v ktorom súd nemá nijakú možnosť zhromažďovať a analyzovať akékoľvek dôkazy (článok 505³² ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku) a opiera sa výlučne o obsah návrhu, a teda o tvrdenia samotného navrhovateľa, ktorý má zjavný záujem zamlčať akékoľvek sporné zmluvné ustanovenia. Hoci je pravda, že súdne preskúmanie úverových zmlúv účastníkov konania by bolo možné, ak by dlžník napadol platobné rozkazy (v takom prípade by veci prejednával iný miestne a vecne príslušný súd členského štátu, ktorý prejednáva občianskoprávne spory v riadnom konaní, a teda okrem iného zhromažďuje a analyzuje dôkazy), ale v tomto prípade sa tak nestalo. Konkrétne, dlžník zaujal pasívny postoj, ktorý sa často vyskytuje u značne zadlžených ľudí. Z judikatúry Súdného dvora však vyplýva, že súdy členského štátu by mali skúmať zmluvy z hľadiska nekalých zmluvných podmienok z úradnej povinnosti, a teda aj vtedy, keď strany neprejavia iniciatívu. Zdá sa teda, že ani pasívny postoj spotrebiteľa v tomto prípade neodôvodňuje zbavenie súdu povinnosti *ex officio* skúmať, či zmluva obsahuje nekalé podmienky.
- 14 V tejto súvislosti si vnútroštátny súd kladie otázku, či situácia, v ktorej vnútroštátny súd v určovacom konaní neskúmal, či v zmluve sa nachádzajú nekalé podmienky, môže odôvodniť porušenie zásady vyplývajúcej z článku 365 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku a článku 804 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorej je súd, ktorý vykonáva dohľad nad exekučným konaním, viazaný právoplatným rozhodnutím, ktoré je exekučným titulom. Základom pre výnimočné odchylenie sa od uvedených pravidiel by mohli byť spomínané ustanovenia práva EÚ. V opačnom prípade môže nastať situácia, že nehnuteľnosť dlžníka predá súdny exekútor na dražbe a výtťažok z exekúcie sa prevedie na banku, ktorej pohľadávka vyplýva zo zmlúv obsahujúcich zakázané zmluvné podmienky. Spotrebiteľ tak utrpí značné straty v dôsledku vymáhania nárokov

vyplývajúcich z úverových zmlúv, ktoré obsahujú zakázané zmluvné podmienky. Zdá sa, že takáto situácia nielenže nespĺňa požiadavky smernice 93/13, ale je aj v rozpore so zásadou efektivity a cieľmi uvedenými v článku 169 ods. 1 ZFEÚ a článku 38 Charty základných práv.

- 15 Vnútroštátny súd navrhuje, aby Súdny dvor odpovedal na prvú otázku kladne. Konkrétne ustanovenia smernice 93/13 absolútne vyžadujú, aby súd členského štátu z vlastnej iniciatívy preskúmal zmluvu uzavretú stranami s cieľom určiť, či obsahuje zakázané zmluvné ustanovenia. V zásade by sa takéto preskúmanie malo vykonať už v určovacom konaní, pričom ak by sa preskúmanie v tomto konaní nevykonalo (najmä v situácii, keď súd, ktorý vec prejednáva, nemal právne a technické možnosti takéto preskúmanie vykonať), potom túto povinnosť má súd, ktorý vykonáva dohľad nad exekučným konaním vedeným na základe vykonateľného titulu v podobe právoplatného platobného rozkazu opatreného doložkou vykonateľnosti. V zásade platí, že právoplatné rozhodnutia súdov by mali byť nezrušiteľné, čo však nebráni pripusteniu výnimiek z tohto pravidla odôvodnených osobitnými okolnosťami, medzi ktoré patrí aj potreba vykonať vyššie uvedené preskúmanie zmluvy.
- 16 Pokiaľ ide o druhú otázku, vnútroštátny súd zdôrazňuje, že ak sa uzná, že v prejednávanej veci súd vykonávajúci dohľad nad exekučným konaním má možnosť preskúmať, či zmluvy dlžníka obsahujú nekalé podmienky, bude potrebné vykonať analýzu v tomto ohľade. Pritom v prejednávanej veci je dlžník naďalej pasívny, nepodáva žiadne podania, nepredkladá žiadne návrhy, neposkytuje žiadne vysvetlenia a nepreberá ani jemu adresovanú korešpondenciu, čo je, ako už bolo uvedené, typické správanie osôb so značnými dlhmi. Vzhľadom na to s pravdepodobnosťou hraničiacou s istotou nebude môcť vnútroštátny súd vypočítať dlžníka, ani od neho získať písomné vysvetlenie. Táto situácia je tým problematickejšia, že článok 4 ods. 1 smernice 93/13 stanovuje, že nekalosť zmluvných podmienok sa hodnotí so zreteľom na okolnosti súvisiace s uzavretím zmluvy. Keďže nie je možné vypočítať samotného dlžníka, v zásade nie je možné zistiť ani okolnosti uzavretia zmluvy.
- 17 Vnútroštátny súd si však kladie otázku, či ustanovenia smernice 93/19 nebránia tomu, aby sa uvedenému problému predišlo využitím vnútroštátneho prostriedku ochrany práv spotrebiteľov, akým je tzv. rozširujúci účinok rozsudkov Súdu pre hospodársku súťaž a ochranu spotrebiteľa podľa článku 479⁴³ Občianskeho súdneho poriadku. Uvedený článok totiž stanovuje, že právoplatný rozsudok ma voči tretím osobám účinnosť od okamihu zápisu všeobecnej zmluvnej podmienky do zoznamu, ktorá bola vyhlásená za zakázanú.
- 18 Vnútroštátny súd v tejto súvislosti pripomína, že článok 7 ods. 2 a článok 8 smernice 93/13 – na rozdiel od ustanovení nachádzajúcich sa vyššie v tejto smernici – nemajú kogentný charakter. Členské štáty predovšetkým nie sú povinné zaviesť postupy vyhlasovania všeobecných zmluvných podmienok za zakázané, ako sa uvádza v článku 7 ods. 2 smernice 93/13. Vnútroštátny súd sa však domnieva, že ak členský štát umožní takéto postupy, potom ich forma

nemôže byť úplne svojvoľná. Keďže takýto postup sleduje ciele smernice 93/13, musí spĺňať požiadavky stanovené v ostatných ustanoveniach tejto smernice, a to konkrétne aj v článku 7 ods. 1, na ktorý navyše článok 7 ods. 2 výslovne odkazuje. Okrem toho by postupy vyhlásenia všeobecných zmluvných podmienok za zakázané a účinky rozsudku vydaného v rámci týchto postupov museli byť v súlade so zásadami efektivity, proporcionality a právnej istoty.

19 Vnútroštátny súd uvádza, že ustanovenia, ktoré treba skúmať z hľadiska toho, či predstavujú zakázané zmluvné podmienky, sú tieto:

– Úver sa vypláca v zlotých podľa nákupného kurzu meny indexácie uvedeného na kurzovom lístku platnom ku dňu uzavretia zmluvy o úvere (§ 1 ods. 2 zmluvy z 9. januára 2006),

– Úver sa vypláca v zlotých podľa nákupného kurzu meny indexácie uvedeného na kurzovom lístku platnom ku dňu uzavretia zmluvy o úvere (§ 1 ods. 2 zmluvy z 13. mája 2008),

– Splácanie všetkých záväzkov vyplývajúcich z tejto zmluvy sa uskutoční v zlotých. Výška záväzku sa určí ako ekvivalent vymáhanej sumy vyjadrený v mene indexácie po jej prepočítaní podľa predajného kurzu meny indexácie stanoveného v kurzovom lístku platnom ku dňu zaplataenia dlžnej sumy banke (§ 5 ods. 1 zmluvy z 9. januára 2006),

– Splácanie všetkých záväzkov vyplývajúcich z tejto zmluvy sa uskutoční v zlotých. Výška záväzku sa určí ako ekvivalent vymáhanej sumy vyjadrený v mene indexácie po jej prepočítaní podľa predajného kurzu meny indexácie stanoveného v kurzovom lístku Geting Bank S.A. platnom ku dňu zaplataenia dlžnej sumy banke (§ 4 ods. 1 zmluvy z 13. mája 2008).

20 Na zozname všeobecných obchodných podmienok, ktoré sa považujú za zakázané, sa však okrem iných nachádzajú aj tieto podmienky:

– Úver je indexovaný na CHF/USD/EUR po prepočítaní vyplatenej sumy podľa nákupného kurzu CHF/USD/EUR podľa kurzového lístka cudzích mien platného v Bank Millennium ku dňu vyplataenia úveru alebo tranže (ustanovenie č. 3178, zápis týkajúci sa Bank Millennium S.A.),

– V prípade úveru indexovaného kurzom cudzej meny sa výška splátky prepočítava podľa predajného kurzu cudzej meny platného v banke na základe kurzového lístka banky ku dňu splataenia úveru (ustanovenie č. 3179, zápis týkajúci sa banky Millennium S.A.),

– Prepočítanie úveru na menu valorizácie vykoná banka podľa nákupného kurzu príslušnej cudzej meny podľa kurzového lístka banky platného ku dňu a v čase poskytnutia úveru (ustanovenie č. 7770, zápis týkajúci sa mBank S.A.).

- 21 Porovnanie obsahu citovaných zmluvných ustanovení uplatňovaných spoločnosťou Getin Bank S.A. so zmluvnými ustanoveniami iných bánk, ktoré boli zapísané do zoznamu zakázaných zmluvných podmienok, vedie k záveru, že hoci ich uplatňovali rozdielne banky, existujú medzi nimi významné podobnosti. Najväčšia podobnosť je medzi § 5 ods. 1 zmluvy z 9. januára 2006 a § 4 ods. 1 zmluvy z 13. mája 2008 s ustanovením zapísaným do zoznamu pod číslom 3179, ako aj medzi ustanoveniami § 1 ods. 2 oboch úverových zmlúv s ustanoveniami zapísanými do zoznamu pod číslami 3178 a 7770.
- 22 Hoci význam týchto ustanovení je rovnaký a z nich vyplývajúce dôsledky pre spotrebiteľov sú rovnaké, boli formulované odlišným spôsobom a vypracovali ich odlišné banky. V tejto súvislosti sa vnútroštátny súd pýta, či právo Únie umožňuje rozšíriť účinky zápisu zmluvnej podmienky do zoznamu zakázaných zmluvných podmienok aj na podnikateľa, ktorý nebol účastníkom konania, ktoré viedlo k vykonaniu tohto zápisu.
- 23 Podobný problém už analyzoval Súdny dvor v rozsudku z 21. decembra 2016, C-119/15, Biuro Podróży Partner, v ktorom v bode 47 konštatoval, že článok 6 ods. 1 a článok 7 smernice 93/13 v spojení s článkami 1 a 2 smernice 2009/22 sa majú v súvislosti s článkom 47 Charty základných práv Európskej únie vykladať v tom zmysle, že nebránia tomu, aby uplatnenie takých všeobecných obchodných podmienok, ktoré sa obsahovo zhodujú s podmienkami, ktoré boli právoplatným súdnym rozhodnutím vyhlásené za protiprávne a boli zapísané do vnútroštátneho zoznamu všeobecných obchodných podmienok vyhlásených za protiprávne, sa vo vzťahu k predajcovi alebo dodávateľovi, ktorý sa nezúčastnil konania ukončeného zápisom týchto podmienok do uvedeného zoznamu, považovalo za protiprávne konanie, pod podmienkou, že prislúcha overiť vnútroštátnemu súdu, že tento predajca alebo dodávateľ má právo na podanie účinného opravného prostriedku, ako proti rozhodnutiu, ktoré uznalo zhodnosť porovnávaných podmienok, pokiaľ ide o otázku, či vzhľadom na všetky relevantné okolnosti každého prípadu sú tieto podmienky najmä v prípade účinkov, ktoré vytvárajú v neprospech spotrebiteľov, vecne zhodné, tak aj proti rozhodnutiu, ktoré prípadne stanovilo výšku uloženej pokuty.
- 24 Vzhľadom na vyššie uvedené rozhodnutie Súdneho dvora neexistujú žiadne prekážky, aby sa účinky zápisu do zoznamu zakázaných zmluvných podmienok vzťahovali na všetkých podnikateľov, ktorí uplatňujú určitú zmluvnú podmienku, a nielen na podnikateľa, ktorý bol účastníkom konania o vyhlásení podmienky za zakázanú a o jej zápise do uvedeného zoznamu. Okrem toho sa tento účinok vzťahuje na každé ustanovenie, ktoré je „materiálne totožné“, a nie iba jazykovo totožné.
- 25 Vnútroštátny súd má však pochybnosti o tom, či sa uvedený výklad práva Únie vzťahuje na všetky súdne konania, ktorých účastníkmi sú podnikatelia, vrátane konaní, v ktorých je jednou zo strán spotrebiteľ, ktorý uzavrel zmluvu s daným podnikateľom. Vnútroštátny súd totiž poznamenáva, že prejudiciálnu otázku, na ktorú Súdny dvor odpovedal vo svojom rozsudku z 21. decembra 2016, položil

- Sąd Apelacyjny w Warszawie (Odvolací súd vo Varšave, Poľsko) v konaní medzi podnikateľom a vedúcim Úradu na ochranu hospodárskej súťaže a spotrebiteľov, ktorý tomuto podnikateľovi uložil správnu sankciu za používanie zmluvných podmienok, ktorých obsah zodpovedá zápisu do zoznamu zakázaných zmluvných podmienok.
- 26 Okrem toho Sąd Najwyższy (Najvyšší súd, Poľsko) vydal 20. novembra 2015 uznesenie v senáte siedmich sudcov, III CZP 175/15, podľa ktorého sa zápis do zoznamu zakázaných zmluvných podmienok nevzťahuje na iných podnikateľov, ako tých, ktorých sa konanie týka. Najvyšší súd odôvodnil toto konštatovanie takto: „Záver, že rozsudok, ktorým sa vyhovie žalobe o vyhlásenie všeobecnej obchodnej podmienky za zakázanú, smeruje v prospech všetkých, no má účinok výlučne proti žalovanému podnikateľovi, je v súlade s úmyslom zaručiť právo byť vypočutý. ... Na druhej strane obmedzenie účinku právoplatného rozsudku, ktorým sa vyhovel žalobe o vyhlásenie všeobecných obchodných podmienok za zakázané, iba na žalovaného podnikateľa, znamená, že nepriaznivé dôsledky tohto rozsudku sú určené len tomu subjektu, ktorý mal zaručené právo byť vypočutý v konaní. Tieto účinky sa prejavujú ďalekosiahlym zásahom do právnej sféry žalovaného podnikateľa, ktorý musí počítať s tým, že v každom jednotlivom spore s jeho účasťou bude musieť súd – ktorý je naďalej viazaný predbežným účinkom tohto rozsudku – vyhlásiť dané zmluvné ustanovenie za zakázané, a že ak bude napadnuté ustanovenie používať, bude môcť predseda voči nemu začať konanie o zdržanie sa takéhoto postupu ako praktiky porušujúcej kolektívne záujmy spotrebiteľa, vymedzenej v článku 24 ods. 2 bode 1 zákona o hospodárskej súťaži a ochrane spotrebiteľa so všetkými možnými dôsledkami. Ak by sa takéto účinky mali rozšíriť aj na ostatných podnikateľov, ktorí sa nezúčastňujú konania na strane žalovaného, vyžadovalo by si to, práve vzhľadom na ich povahu a rozsah, také normatívne riešenia, ktoré by primerane zabezpečili realizáciu ich práva byť vypočutí“.
- 27 Vzhľadom na uvedené skutočnosti má vnútroštátny súd pochybnosti o tom, či sa zásada vyjadrená v rozsudku Súdneho dvora z 21. decembra 2016 vzťahuje na všetky súdne konania s účasťou podnikateľov alebo iba na niektoré. Akceptovať, že právne predpisy Únie umožňujú, aby sa dôsledky zápisu zakázaných zmluvných podmienok do zoznamu vyvodili voči každému podnikateľovi v akomkoľvek konaní, by nevyhnutne znamenalo odchyliť sa od zásady vyplývajúcej z uznesenia z 20. novembra 2015, ktoré Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) prijal pred viac ako rokom.
- 28 Uvedený záver by mal vplyv na výsledok prejednávaneho sporu. Konkrétne, ak by sa potvrdilo, že vnútroštátny súd má možnosť preskúmať nekalé zmluvné podmienky obsiahnuté v zmluvách medzi dlžníkom a spoločnosťou Getin Bank S.A. a že na ich vyhlásenie za nekalé by stačilo zistiť, že sú „materiálne totožné“ so zmluvnými podmienkami zapísanými pod číslami 3178, 3179 a 7770 do zoznamu zakázaných zmluvných podmienok, znamenalo by to, že Getin Noble Bank S.A. nemala v tomto spore právny základ pre začatie exekučného konania voči dlžníkovi, a preto mal súdny exekútor konanie zastaviť.

- 29 Vnútroštátny súd navrhuje, aby Súdny dvor na druhú otázku odpovedal záporne z nasledujúcich dôvodov. Zoznam zakázaných zmluvných podmienok je jedným z najúčinnějších nástrojov na zabezpečenie ochrany spotrebiteľa pred nekalými zmluvnými podmienkami. To následne odôvodňuje možné široké využívanie účinkov zápisu v tomto zozname. Každý zápis do zoznamu bol vykonaný na základe právoplatného rozsudku Súdu pre hospodársku súťaž a ochranu spotrebiteľa – súdu špecializujúceho sa na prípady v oblasti ochrany spotrebiteľov, proti ktorého rozsudkom je navyše možné podať odvolanie a rozsudky vydávané na druhom stupni sú preskúmateľné Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) na základe kasačnej sťažnosti. Neúčast' konkrétneho podnikateľa na konaní o vyhlásení určitého ustanovenia za zakázané teda nebráni tomu, aby sa aj na neho vzťahovali všetky dôsledky zápisu do zoznamu zakázaných zmluvných podmienok. Taktiež nie je potrebné, aby zmluvné ustanovenie uplatňované podnikateľom a ustanovenie zapísané do zoznamu zakázaných ustanovení mali po jazykovej stránke rovnaké znenie, ale namiesto toho by mal byť rozhodujúcim kritériom skutočný zmysel týchto ustanovení, t. j. dôsledky, ktoré má dané zmluvné ustanovenie pre spotrebiteľa. Uplatňovanie príliš rozsiahlych obmedzení rozsahu uplatňovania zoznamu zakázaných zmluvných podmienok (zúženie jeho účinkov len na podnikateľov, ktorí boli účastníkmi konania pred Súdom pre hospodársku súťaž a ochranu spotrebiteľa, a na zmluvné ustanovenia, ktoré doslovne zodpovedajú zápisom do zoznamu) by viedlo k prílišnému zúženiu ochrany, ktorú mal tento zoznam spotrebiteľom zaručiť. Je bežné, že veľký počet podnikateľov používa nekalé zmluvné podmienky, ktoré majú rovnaký zmysel, ale sú formulované rôznymi spôsobmi, pričom odstránenie týchto podmienok z trhu by si vyžadovalo zakaždým nový súdny spor, čo je v praxi nereálne. Ciele smernice 93/13 by sa tak nedosiahli.
- 30 Pokiaľ ide o podanie návrhu na začatie prejudiciálneho konania v skrátanom konaní vnútroštátnym súdom, tento súd zdôrazňuje, že v exekučnom konaní, nad ktorým vykonáva dohľad, súdny exekútor zaistil nehnuteľnosť, vykonal jej opis a ocenenie a po podaní príslušných návrhov veriteľmi sa má uskutočniť elektronická dražba nehnuteľnosti. Vnútroštátny súd zároveň objasňuje, že v dôsledku predloženia týchto prejudiciálnych otázok bolo konanie pred týmto súdom prerušené, nie však samotné exekučné konanie, ktoré vedie súdny exekútor. Exekučné konanie sa prerušuje iba v striktno vymedzených prípadoch a predloženie návrhu na začatie prejudiciálneho konania nie je dôvodom na prerušenie exekučného konania. Vykonalie dražby nehnuteľného majetku a následné udelenie príklepu, priznanie vlastníckeho práva a rozdelenie súm získaných z exekúcie by tak mohlo viesť k situácii, keď jednak dlžník príde o svoj nehnuteľný majetok a jednak veriteľ exekúciou získa sumy, ktoré nie sú dlhované. Tieto dôsledky by mohli byť ťažko napravitel'né alebo dokonca nezvratné a spotrebiteľ by sa v budúcnosti mohol prípadne domáhať svojich práv prostredníctvom žaloby o náhradu škody, ktorá však nezabezpečuje plnú ochranu jeho práv.
- 31 Vnútroštátny súd v tejto súvislosti pripomína, že ako Súdny dvor uviedol v bode 57 svojho rozsudku zo 17. mája 2022, C-600/19, Ibercaja Banco, v situácii,

o akú ide vo veci samej, v ktorej sa konanie o výkone rozhodnutia týkajúce sa nehnuteľnosti zaťaženej hypotékou skončilo a vlastnícke práva k tomuto majetku boli prevedené na tretiu osobu, súd konajúci *ex offio* alebo na návrh spotrebiteľa už nemôže vykonať preskúmanie nekalej povahy zmluvných podmienok, ktoré by viedlo k zrušeniu aktov o prevode vlastníctva a spochybniť právnu istotu prevodu vlastníctva, ktorý už bol vykonaný voči tretej osobe.

PRACOVNÝ DOKUMENT